

זכרון תורת משה

אכסניה לתורה וחסידות

י"ל ע"י חבורת האברכים שע"י מרכז מוסדות לעלוב
מיסודו של כ"ק מרן רביה"ק זצוקלה"ה זיע"א
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

פרשת אחרי - הגדול - חג הפסח

י"ד ניסן תשע"א

גליון תקי"א

זמני כניסת ויציאת השבת

זמני שבת אחרי	הדרה"נ	מוצ"ש	ר"ת
בני ברק	6:47	7:49	8:23
ירושלים	6:32	7:46	8:26
באר אפרק	7:17	8:36	8:48

גליון מוגדל

דברי תורה

ממורינו הגה"צ אב"ד דקהלתינו שליט"א

שבת הגדול

י"ל טעם שנקרא שבת הגדול, דבי' ניסן שחל אז בשבת נצטוו במצוה הראשונה של החודש הזה לכם וגר' בעשור לחודש הזה וגר', משכו וקחו לכם צאן, וכשאדם נהיה בן י"ג שמתחייב במצוות נהי' גדול, וכן עם ישראל נהי' גדולים בשבת זו שנתחייבו במצוה, ולכן נקרא שבת הגדול.

ואכלתם אותו בחפזון

יש ללמוד מזה שבמצוה הראשונה שנצטוו בה נצטוו על זריזות לומר לך מעלת מידת הזריזות שזוהי סיבה יסודית ועיקר גדול בעבודת הבורא. (פניני שבת הגדול תשס"ז)

הגדה של פסח

הילילה הזה (מטבילין) שתי פעמים.

יש לרמוז בשתי הטיבולין שהם כנגד נגוף ורפוא שהי' במצרים והטיבול במי מלח היא נגד הנגף למצרים שנידונו במים עיוס, והטיבול בהרוסת היא נגד הרפוא לישראל שנהפך להם המר למתוק.

ואילו לא הוציא הקב"ה את אבותינו ממצרים הרי אנו ובנינו ובני בנינו משועבדים וכו'.

ולכאור' אמאי פשיטא לן שלא הי' גואל אותנו או לבנינו וכמו שגאל את אבותינו כמו"כ אפשר שהי' גואל אותנו ללא גאולת אבותינו. וי"ל עפ"י שאינא מכתבי האר"י הק' שהקב"ה גאל את אבותינו כרגע טרם נפלו ח"ו לשער נ' ולולא אשר גאלנו באותו רגע הי' ח"ו תקומה לשונאי ישראל, ולכן אמר שלולא שגאל את אבותינו הרי אנו ובנינו ובני בנינו היינו משועבדים.

אני ה' אני הוא ולא אחר.

ולכאור' אחרי שכבר אמר לי ע"י שליח ומלאך ושרף מהו אני ולא אחר, הרי כבר מונה מלאך שליח ושרף ואפשר דלרמוז בא מ"ש שבגאולת מצרים לא היתה שום איתערותא דלתתא כי אם איתערותא דלעילא כידוע וכמ"ש ואת עירום וערי, וע"כ אמר אני ולא אחר היינו שלא היתה שום עילה וסיבה מאיזה צד לגאולתם כי אם רק אני ה' שהקב"ה בכבודו ובעצמו וברצונו חשב את הקץ וגאלם ברוב רחמיו ולא הי' שום דבר אחר איתערותא דלתתא בגאולת מצרים, היינו ללא שום גורם אחר רק הרצון העליון היא אשר גרם לגאולתם והביא וסייב הגאולה.

רא"א מנין שכל מכה וכו' היתה של ארבע מכות שנא' ישלח בם חרון אפו עברה וזעם וצרה משלחת מלאכי רעים, ולר"א לא חשב חרון אפו למכה, ולר"ע היתה כל מכה של חמש מכות דדרש גם חרון אפו למכה.

המשך בעמ' ד'

שיחות קודש

מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר עט"ד שליט"א

מוציאו' ט פסח תשס"ה - ארה"ב

ומתחבר א"ע גם למי שהוא זקן כדי להחטיאו ועיד"ז הוא משתלט על כל השלעכטע גוים אם זה מלך או זקן או כסיל על כולם ובכל מיני אופנים, ואמנם הוא מחבר עצמו להחטיא כל אחד ועכ"ז נקטו חז"ל דווקא מלך זקן וכסיל כי בהם יש חידוש מיוחד בכל אחד מהם כי על מלך יכול להיות הו"א דמכיון שהוא מלך ממילא אין יכולת היצה"ר כ"כ להכניעו דהרי המלך עומד בראש הממלכה וקשה להכניעו ולסובב את ראשו ולמשכו באפו ולומר לו לך לכאן ולכאן או עשה כך ועשה כך והוא אמינא שאין היצה"ר יכול לעשות בהם כרצונו בכל המלכים של השלעכטע גוים ואין יכול למשכו ככלב לכאן ולכאן. ולכן באו חז"ל להשמיענו שאפילו מלך הוא מכניס בכיסו והוא אינו מתפעל אפי' ממלך וגם את המלך ימשוך היצה"ר באפו וככלב תחת בית שחיו ולוקחו עמו לכל מקום אשר ילך והוא בעה"ב של כל המלכים של כל השלעכטע גוים, שלעכטס פאר אלע שלעכטע גוים או אלעס גוים פאר אלע גוטע יידן, וזה הכוונה מלך.

ולכן אמרו ג"כ זקן כי עליו הו"א שכוין שזקן הוא א"כ יאמר יצה"ר - בא וניח לנפשו והלא כה חלש הוא וגם כוחותיו כל עמו ועל משענתו יתהלך ובקושי רב ישרך רגליו וכי היאך יפעל אצלו שיעשה דבר מה הרי אין לו כח ע"כ בא לומר לא! היצה"ר אינו עוזבו על אף שהוא זקן ליצה"ר יש מה לעשות גם עם זקן.

ולכן אמרו חז"ל נמי כסיל - וה"ה שוטה שמוחסר ליה חתיכה הראויה להתכבד דהיינו כמו דאמרי אינשי חסר לו שכל ואנשים בושים לעמוד לצדו מחמת שהרי הוא רוקד וקופץ ומשתטה וכו' בוש יבוש להיות בסביבתו. א"כ הוא שגם היצה"ר לא ירצה להתחבר אליו ולכן לא יחטיאו כלל לזה אמרו גם כסיל לומר שלא כן הוא אלא היצה"ר אינו בוש לכופף קומתו אל הכסיל והוא נהי' גם שקרן ועניו בעת אשר יתחבר אל הכסיל, ובתוך כל מעשי השטות נדחף לו היצה"ר ומתיישב ומכריז אני כאן! והוא נהי' בעה"ב גם על הכסיל רח"ל והיצה"ר אינו עוזב אף אחד דהנה אפי' הכסיל ששום אדם אינו מדבר עימו ואף אין מתווכחין עימו וא"כ הו"א שאף היצה"ר אינו מתווכח עימו לזה קמ"ל דאף על הכסיל נהי' היצה"ר בעה"ב גם אותו יסובב מן האף לכל מקום ואינו מניח לשום אדם בעולם והוא שולט על כל השלעכטע גוים רח"ל גם על מלך גם על זקן וגם על כסיל.

וזה יש להוסיף שלפי פירוש זה הנ"ל יתאים מאוד לפי מה שאי' ממרן הבעש"ט הק' זיע"א לפרש אמז"ל בגמ' שוחט משום מאי מחייב משום צובע ופירש"י שוחט בעלמא, ואמר מרן הבעש"ט הק' לפרש ששוחט בעלמא הוא יצה"ר שהוא מלאך המוות והוא חייב על זה משום שהוא צובע שמראה עמירה כאילו היא מצוה שזה יותר מלהסית לעבירה בפועל ועל זה הוא מחוייב ויתבטל לע"ל, וממילא לפי"ז יש להוסיף על פירוש הנ"ל מלך זקן וכסיל, שלכל אחד מהם כשהוא בא להחטיאו הוא צובע את עצמו תחילה בצבע שלהם שכשהוא בא אל מלך הוא צובע א"ע כאילו גם הוא מלך וכשהוא בא אל זקן הוא צובע א"ע כאילו גם הוא זקן וזקן שהוא מתחבר א"ע גם למי שהוא מלך כדי להחטיאו

הנה בהגדה של פסח אנו אומרים "והיא שעמדה לאבותינו ולנו שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותינו אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו והקב"ה מציילנו מידם".

וכידוע בתוה"ק יש תמיד פירושים עד אין סוף ולכן י"ל שאכן באמת בפשטות מרומז כאן על גשמיית אלא שיש להוסיף עוד רמז וכוונה בזה שזה מרמז גם על רוחניות שזה כולל וקאי על אלו הנסיונות שיש בכל דור ודור הן נסיונות כלליים והן נסיונות פרטיים. שזהו שממשיך ואומר שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותנו דהיינו שאין לנו רק עם יצה"ר אחד וגם אין לנו רק עם שליח אחד של היצה"ר, אלא יש לנו עם כ"כ הרבה שליחים של היצה"ר זה באופן כזה וזה באופן כזה, היצה"ר אינו מוותר על אף אחד. והוא מענה רח"ל את כאו"א לפי מדרגתו רח"ל.

וכשמדברים כבר ממילא ע"ז הענין ממילא אפשר ויש להרחיב ולהוסיף בזה דהנה ידוע דהיצה"ר נקרא מלך זקן וכסיל והיינו דיש לו שלושה שמות מלך, זקן, וכסיל, והעולם מקשיין מילא מלך זקן הרי רואים זאת שהוא מלך שהרי הוא מרמה רח"ל את כל העולם את כל השלעכטע גוים וממילא לכן לזה יקרא מלך, והנה מה שהוא נקרא זקן גם צריך להבין אבל אולי אפשר לומר קצת דהפשט הוא שהוא נראה גם כאיש מכובד עם מעמד יפה והוא נאה ומקובל אצל כל השלעכטע גוים מן הקצה אל הקצה מכל הצדדים רח"ל, והוא לוקח רחמנא ליצן את כל העולם כל השלעכטע גוים והוא מטמטמ ומסובב ראשם כ"א באופן אחר והוא איש מכובד אצל כל השלעכטע גוים רח"ל שהלא הם עושים רצונו וזהו שהוא נקרא זקן דהיינו נשוא פנים.

אלא שזה עדיין צריך להבין למה הוא נקרא כסיל וכי כסיל הוא רח"ל והלא הוא מבלבל עולמות וכל היום מטמטמ את כל השלעכטע גוים מכל העולם הלאות יקרא כסיל רח"ל ואיך מגיע לו השם כסיל. והנה בתוה"ק ובמאמרי חז"ל יש פירושים עד אין סוף, וממילא י"ל שאפשר הענין בזה שדבר זה כבר מובא בכמה מקומות דהנה כסיל בא לרמוז דבאמת היצה"ר הוא ערמומי מר כלענה רח"ל והנחש היה ערום מכל החיה והיינו דהנחש הקדמוני שזהו היצה"ר ה"ה ערמומי מר כלענה רח"ל. וא"כ למה באמת נקרא כסיל. ואפשר שנקרא כן כי להיפך דע"י העורמה הוא מצליח להערים על כולם ומכניס את כולם לתוך כיסו רח"ל. ולכן יצה"ר נקרא כסיל כי אפילו לאדם שהוא כסיל היצה"ר מתחבר אליו ומוריד א"ע אליו ועבו"ז עושה א"ע כאילו גם הוא בעצמו כסיל ומשוה עצמו אל הכסיל כדי להתחבר עמו ולהחטיאו ר"ל ואז בשעה זו גם היצה"ר מלביש א"ע כאילו הוא כסיל כדי שיוכל להתחבר אל האדם הכסיל, והאדם הכסיל יתחבר אליו כי יראה שהיצה"ר כסיל כמוהו וע"ש זה היצה"ר קרוי כסיל כי הוא מוריד א"ע לדרגת ומציאות כסיל כאילו הוא בעצמו כסיל כדי להחטיא בני אדם שהם בחי' כסילים, וממילא שלפי מהלך זה כבר אפשר לפרש כמו"כ מה שהוא נקרא מלך זקן שהוא מתחבר א"ע גם למי שהוא מלך כדי להחטיאו

שיחת קודש

המשך מעמ' א'

וכשהוא בא אל כסיל הוא צובע א"ע כאילו גם הוא כסיל ועיד"ז הוא מתחבר אליהם ומצליח רח"ל להחטיאם וכנ"ל.

ולזה יקרא מלך דאימתי שתהיה לו תועלת מכך שהוא מלך אזי יהי מלך ומתי שתהי' לו תועלת מכך שהוא זקן יהי' כוקן ואפילו לכסיל ידמה אם תהי' לו תועלת מכך, וכן יסבב בכל הענינים וישים עצמו אפילו לכסיל וכך נלחם היצה"ר בכל החזיתות ועם כל הצבאים.

שחז"ל מספרים זה שאירע כן במים שלנו, מזה נבין שמים שלנו וכל הפסח כנ"ל הוא ענין האמונה וכנ"ל מדברי מרן מוהרמ"מ זיע"א ובחי' אנו אין לנו אלא דברי בן עמרם משה רבינו ע"ה זיע"א שגם כך יאמינו לעולם כמו שהבטיחו השי"ת ודרז"ל וגם לרבות נביאים שאחר כך שאמונת חכמים של בני"ה היא בכל דוד ודוד ודורשיו וחכמים שלו שבחי' משה רבינו ואמונתו מתפשטים אף בהם שלכן הראה השי"ת למשה רבינו דור ודורשיו ולכן משה רבינו מרומו על כל הצדיקי אמת כמרן הבעש"ט הק' וכל הצדיקי אמת וכמובא בחז"ל משה שפיר קאמרת שכל צדיקי הדור נקראים בשם משה, ולכן פסח הוא זיאמינו בה' ובמשה עבדו' שזה כתוב בקר"ס אצל יציאת מצרים שפסח הוא כולו אמונה וגם כך יאמינו לעולם, והבוטח בה' חסד יסובבנו, וממילא אם זוכים לאמונה וביטחון גם זוכים ממילא לכל הברכות וכל הישועות, התוה"ק ויר"ש ובאמת שהתוה"ק ויר"ש וכל המצוות הכל תלוי ג"כ באמונה, כי כמה שהאמונה יותר איתנה התורה ומידות ויר"ש גם איתנים, כי אז יש יר"ש ופחד מהבוכ"ע שיודעים שהבוכ"ע רואה הכל בחשיכה כאורה את כל מה שסובב עם האדם ויודע הכל ורואה הכל, ואם יש אמונה ממילא מבינים כמה צריך להיות בחי' עבד לבוכ"ע כמש"כ עבדי הם ולא עבדים לעבדים ולא להשתעבד לעולם הזה כי בנים אתם לה"א, וממילא אנו וכ"א מישראל הוא כבן מלך שיש לו להתנהג במיוחד ולא כאחד העם, ירחם המרחם ישמור המרחם עלי ועכ"י, ולכן יש לכ"א להתנהג כמו שבן מלך צריך להתנהג מתוך שמחה וטוב לבב מרוב כל, וכל זה מטוח האמונה שיודעים כמה גדול הבוכ"ע ואין לנו מלך עוזר וסומך אלא אתה והוא שליט על הכל, והאדם הוא כלום לעומת כל הבריאה והוא כתולעת, וכדי לשבר את האוזן לזה נתבונן על גדולת החמה והמכובדים, וכל הגלגלים גבוה גבוה שמלאך אחד הקטן ביותר והפשוט יכול להחריב את כל העולם כולו ברגע אחד, שלעכ"ס אויף אלע שלעכטע גויים, במילא איך בשר ודם קטן שהוא כלום עפר ואפר יכול להתמרד נגד הבוכ"ע ולהרים ראשו אליו ולהיות מלא בטענות אליו ולעבור את רצונו.

והנה דבר זה צריך לדעת שכדי להצליח ברוחניות יש לילך בעקשנות רבה דווקא בעקשנות צריכים לילך בדרך התורה יר"ש ומדות טובות ולהתחזק שמכאן והלאה לא אפול עוד חלילה ואעשה שטייגן, ואז אם אנו נעמוד איתנים און די הייליגע זוסע תוה"ק ויר"ש וחסידות כי אז נקבל סייעתא דשמיא, וכל הבא ליטרה מסייעין אותו ותחילה פתחו לי פתח כחודו של מחט ואז תחילה פתחו לי פתח כחודו של מחט ואז הקב"ה מצילנו מידם פון די רחניותדיגע צרות ומגשמייות דיגע צרות, וממילא אנו צריכים שיהיה לנו חיווק, כי היצה"ר יש עליו שליט שהוא הבוכ"ע והוא בעצמו שפל ונבזה שקשור בשלשלאות של ברזל רביש"ע ומה שהבוכ"ע מצוה עליו הוא יכול לעשות ולא יתר מכך, ולכן הקב"ה מצילנו מידם ולכן ממילא אם נתחזק כדבעי אז ה' יקשור את היצה"ר בעבותות ויצילנו מידו שלא יוכל לענותו כי הרביש"ע הוא מושל בכל, משא"כ הוא היצה"ר שפל ונבזה ויכול לעשות רק מה שהרביש"ע נותן לו רשות ואם לאו אין לו יכולת כלום לשלוט. ולכן העיקר לאחוז בתוה"ק ובעקשנות כנ"ל בחי' אחזתיו ולא ארפנו וממילא אם נאחז בה במילא

והקב"ה מצילנו מידם. ואכן באמת בענין העקשנות אי מאמר מוהנאון מוילנא זיע"א שאמר: "העקשן יצליח", אלא שרק צריך לדעת מתי יש להשתמש עם כלי העקשנות, כי ברוחניות צריכים להיות עקשנים ומצליחים אבל בגשמיות העקשנות צ"ל באופן אחר הדיינו שבגשמיות יש להיות עקשן כדי להיות ותרן עם מידות טובות, ולהיות עקשן כדי לשבר את כולו להבוכ"ע, ולהיות נוח לשמים ולבריות, ולכן כל העקשנות יש להכניס רק לרוחניות, ואם עושה כך בדרך הנכונה שמכניס הכל ואף את הגשמיות כנ"ל בעקשנות של רוחניות כנ"ל אזי קען מען אסאך אסאך שטייגן הוא במילא נהיה ותרן ובעל מידות טובות גדול וסבלן גדול מפאת עקשנותו ברוחניות.

והנה אחד העצות לזה לזכות להיות עקשן גדול בעבודת השי"ת שעיד"ז זוכים שהקב"ה מצילנו מידם של יצה"ר ושליחיו ר"ל הוא ע"י התדבקות לצדיקי אמת ע"י שרואים גדול עבודתם את השי"ת בסכנה גדולה. וכידוע מהה"ק מוהר"ן מברסלב שסיפר על עצמו ואמר שבעבודת השי"ת צריך להיות עקשן גדול וזה זוכים ע"י חיבור לצדיקים והתבוננות בגדול עבודתם את השי"ת בעקשנות רבה כנ"ל ובחי' מחובר לטהור טהור וכמש"כ פודה ה' נפש עבדיו ולא יאשמו כל החוסים בו ופירשו צדיקים היינו אלו שחוסים בצל עבדיו ית' שהם זוכים שהקב"ה מצילנו מידם של יצה"ר ושליחיו כנ"ל, ולכן בפסח דייקא אומרים זה הייא שעמדה לאבותינו ולנו ע"י שאנו מדבקים א"ע לאבותינו הק' ולצדיקי אמת. מספרים שהסבא מרן רבינו מוהרד"ש מלעלוב זיע"א אמר בעת שאיבת מים שלנו להרה"צ ר' יהושע העשיל הלטובסקי זצ"ל שהי' מחשובי זקני החסידים, ש-מים שלנו זה אמונה, וכל הפסח הוא אמונה, והוא מתחיל במים שלנו, שהוא פעולה לפני אפיית המצות כי הוא ענין אמונה וכדאי בחז"ל שאמר אחד התנאים לתלמידיו ובני עירו שכדי לאפות מצות צריכים צריכים להביא מים שלנו והם לא הבינו כ"כ מה הוא אומר להם וחשבו שהוא אומר על עצמו מים שלנו היינו מים שלו שרק הם כשרים לאפיית מצות, ולכן הם באמונתם התמיהו באו אליו לאחמ"כ לבקשו שיתן להם מים שלו והלכו באמונת חכמים פשוטה ולא שאלו למה דווקא מימיו כשרים ושלהם לא אלא קיבלו דבריו באמונה פשוטה והביאו בידם כדים מכיתם הפרטי והלכו עמהם אליו שימלא להם מהמים שלו, שדבר זה מורה על אמונתם התמיהה שהבינו שצריך להביא משלו דייקא עד שהסביר להם שהכוונה במים שלנו היינו להביא מים שלנו אייגענע וואסער אלא מים ש-לנו בלילה שלפנ"כ, ומזה רואים אנו איך שהם חיו באמונה מלאה וקיבלו הטעות בחי' ישראל שאמרו אנו אין לנו אלא דברי בן עמרם מה שהצדיקי אמת והאמוראים והתנאים אומרים זה קדוש בעיניהם כי כך רבם אמר ואין יותר קושיות למה מהבית או כדומה אלא עושים כציווי רבם..

ולכן זה הסיבה שסיפרו לנו חז"ל הק' זה המעשה מהטעות אפי' שלכאו' מה זה נפק"מ לנו שהיה כזה מעשה שהיה להם כזו טעות אלא חז"ל הק' סיפרו לנו זה כדי שנראה האמונת חכמים הפשוטה שלהם ונבין שע"י

וזה הכוונה שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו שהיצה"ר ושליחיו היצה"ר הרבים עומדים עלינו לכלותינו רח"ל ולענות נפש להוריד את כל השלעכטע גויים מדרך הישר בנסיונות קשים ומרים זה בכה זה בכה בכל דור ודור הן בהנסיונות הכללים והן בהנסיונות הפרטיים ע"י שהיצה"ר ושליחיו מענים ואינם נותנים מנוחה הן בגשמיות והן ברוחניות.

ועי"ז בא ואמר בעל ההגדה שאם האדם רוצה לעבוד את השי"ת ואינו נותן לעצמו שום רפיון אזי מתקיים בו והקב"ה מצילנו מידם וכמאחז"ל אם אין הקב"ה עוזרו אינו יכול לו, וכאמרו"ל שה' אומר לנו פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם כפתחו של אוזן, ועל זה מחזק אותנו בעל ההגדה ואמר "והקב"ה מצילנו מידם", באמת היצה"ר אינו בעה"ב על כל העולם ואם רוצה האדם לעבוד את השם יתברך אזי היצה"ר אינו בעה"ב על אף אחד לא בכלל ולא בפרט ואם ישוב האדם בתשובה ויעבוד את השי"ת בהתמדה בתורה ויר"ש במידות טובות ובגמ"ח אזי זוכים לסייעתא דשמיא והקב"ה מצילנו מידם ומכל השליחים של היצה"ר וממילא זה חיווק גדול ושמחה גדולה שהקב"ה לא יטוש את עמו ובכל צרותם בין בגשמיות ובין ברוחניות הקב"ה מצילנו מידם ולא יעזבנו ולא יטשנו בין בגשמיות ובפרט ברוחניות שאם האדם עושה תשובה ולוקח את עצמו ביתר שאת ובמשנה תוקף ורוצה להתעלות בעבודת השם מכאן ולהבא אזי הוא זוכה לסייעתא דשמיא וכל הבא ליטרה מסייעין אותו והרביש"ע מצילנו מידם.

והנה דבר זה צריך לדעת שכדי להצליח ברוחניות יש לילך בעקשנות רבה דווקא בעקשנות צריכים לילך בדרך התורה יר"ש ומדות טובות ולהתחזק שמכאן והלאה לא אפול עוד חלילה ואעשה שטייגן, ואז אם אנו נעמוד איתנים און די הייליגע זוסע תוה"ק ויר"ש וחסידות כי אז נקבל סייעתא דשמיא, וכל הבא ליטרה מסייעין אותו ותחילה פתחו לי פתח כחודו של מחט ואז הקב"ה מצילנו מידם פון די רחניותדיגע צרות ומגשמייות דיגע צרות, וממילא אנו צריכים שיהיה לנו חיווק, כי היצה"ר יש עליו שליט שהוא הבוכ"ע והוא בעצמו שפל ונבזה שקשור בשלשלאות של ברזל רביש"ע ומה שהבוכ"ע מצוה עליו הוא יכול לעשות ולא יתר מכך, ולכן הקב"ה מצילנו מידם ולכן ממילא אם נתחזק כדבעי אז ה' יקשור את היצה"ר בעבותות ויצילנו מידו שלא יוכל לענותו כי הרביש"ע הוא מושל בכל, משא"כ הוא היצה"ר שפל ונבזה ויכול לעשות רק מה שהרביש"ע נותן לו רשות ואם לאו אין לו יכולת כלום לשלוט. ולכן העיקר לאחוז בתוה"ק ובעקשנות כנ"ל בחי' אחזתיו ולא ארפנו וממילא אם נאחז בה במילא

לא היה נחרב בית המקדש והיו זוכין לתיקון השלם כבר בימים ההם. וזה גם כן אחד מן הסיבות שלא נכנס משה רבינו ע"ה לארץ ישראל כי אם היה נכנס לא היה נחרב בית המקדש וחורבן בית המקדש נגרם מעוונות בני ישראל רח"ל, ואמרו חז"ל ששייך חמתו על עצים ואבנים ובזה הוריד הרבה מן הגלות ונתאפשר המשך קיום כלל המשך בעמ' ג'

שיחת קודש *** מוצאי שביעי של פסח תש"ע ארה"ב

"יהיה ביום כלות משה" יהיה לשון צער, והיה לשון שמחה, וזמן הקמת המשכן הרי הוא זמן שמחה, ואפשר לומר שבשבעת ימי המילואים היה משה רבינו ע"ה הכה"ג וביום השמיני התחיל אהרן הכהן לשרת בקודש ואם משה רבינו ע"ה היה ממשיך לשרת

ישראל בהמשך הגלות, ולולא זה היה ח"ו הרבה צרות רבות ורעות על כל שונאי ישראל, וגם כן בזמן ההוא לא הגיע עדיין הזמן של תיקון השלם שהתעלו כל ניצוצות הק' לשרשן, ואם משה רבינו היה נכנס לא"י כבר נהייתה הגאולה ועדיין לא הגיע הזמן לתיקון השלם, ולכן כתיב ויהי לשון צער כי לא היה אז הגאולה בשלימות ולכן העביר הקב"ה את הכהונה הגדולה לאהרן הכהן ע"ה לתקנת נפשות בני ישראל ובמשך הזמן תהיה הגאולה השלימה במהרה בימינו. ישמור המרחם עלינו ועל כל ישראל כי הגה עכשיו הולכין מימי הפסח הק' לעבר חג השבועות, ומובא בשם צדיקים כי מצות עשה של ספירת העומר הוא המקשר בין רגלים אלו, ממילא הם בבחינת חול המועד, שפסח הוא יו"ט הראשון לפני חוה"מ ושבועות הוא יו"ט אחרון אחר חוה"מ ופסח הרי הוא אור גדול שאין לנו השגה בו כלל שהוציא בו את בני ישראל מחשכות גדולה מ-מ"ט שערי טומאה (ר"ל), וברגע אחד הביאו אלנו נשערי קדושה לאור גדול ביותר, ואור הגדול זה נתעורר משנה לשנה וכשבני ישראל מתחזקים יותר באמונה אפשר לזכות יותר להשפעה במרומים, ומלמעלה מושפע כל שנה האור הגדול הזה כמו שנשפע או, אך כשזוכים ליותר אפשר לקבל עוד השפעה.

ועל תיבת "פסח" אמרו צדיקים שהוא נוטריקון "פה-סח" שבמצרים היה הדיבור מעומק הגלות כמו שכתוב: "ולא שמעו בני ישראל אל משה מקוצר רוח ועבודה קשה", והגלות היה כמו שכתוב: "ויאנחו בני ישראל מן העבודה", שמרוב עוצם הגלות אפילו דיבורים פשוטים לא היו מסוגלים לדבר, ולא שמעו אל משה שמרוב הגלות לא הצליחו אפי' צו הערה (לשמוע) אל דברי משה, ומרוב הצרות הדיבורים והתפילות לא היו בשלימות וביציאת מצרים זכו ויצא הדיבור לחירות יחד עם כל נפשות בני ישראל, וזכו לדיבורי תורה ודיבורים של תפילה בהשתפכות הנפש להתפלל ולהתחנן בשלימות, וג"כ שיבחו והודו לבורא כל עולמים על כל הניסים שעשה עמנו וזכו לדיבור בשלימות.

ובפסח יש הפשט כמו"כ פסח - "פה-סח" שדיברו דיבורים של תורה ותפילה. ועוד אפשר לומר בתיבת פסח, שפסח המל ודילג, ר"ל שאפשר לזכות בו לחמלה גדולה ומיוחדת כדי שנוכל לדלג על כל המצבים, ואפי' אלו שנמצאים ח"ו במצב קשה, היכן שנמצא והיכן שהגיע, ג"כ אפשר לדלג ולצאת מאפילה לאור גדול, כי בפסח נשפע אור גדול ומיוחד כנ"ל.

ובשביעי של פסח נתגלה השכינה הק' בגילוי כ"כ, שא"א להביעו ולפרשו במילים, ואין לנו השגה בו כלל. וביציאת מצרים ובים נתברר בני ישראל ברכוש גדול ובביזת הים בגשמיות וברוחניות, בגשמיות-הרכוש הגדול בכלי כסף וכלי זהב, וברוחניות - שהעלו כל הניצוצות הק' ותיקנו תיקונים גדולים מאוד.

ולכן בזמנים מיוחדים אלו דייקא אפשר לזכות באור גדול כל אחד לפי בחינתו, ואילו זכינו ה' נשפע על כל אחד גילוי השכינה, כמו שכתבו חז"ל "ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי", שכל אחד יושפע עליו לפי בחינתו מהאור הגדול של פסח ושביעי של פסח,

ולכן עכשיו אחר הפסח מבקשים אנו מהבוכ"ע שימשיך ויתלווה אלינו אור הפסח ברוחניות ובגשמיות, אויף תמיד.

ביציאת מצרים כתיב: "למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך" וצריך ביאור מהו הענין לזכור כל יום ויום, אלא שיציאת מצרים הוא מרמז לאמונה כי שם היו יכולים לראות שאין עוד מלבדו, כי לא היו במציאות להלחם בהם כלל, וג"כ כשאחד חשב

שיחת קודש - המשך מעמ' ב'

מוצאי שביעי של פסח תש"ע - ארה"ב

שהוא מצליח לברוח מבית האסורים שם, הרי כשהי מסתובב פתאום הי' רואה שהוא עדיין ליד בית האסורים, מרוב הכישוף והטומאה שהי' שם, וכל הכלים והאופנים שנלחמים בזה כיום בדורנו, לא היו מועילים עליהם כלל, כי מרוב טומאתם והכישוף שלהם, מענו שיפול עליהם, ורק מויק לאחרים, ובימים ההם משלו בכיפה, וישראל נקראו בכל העולם עבדים מדוכאים וסובלים ומעונים תחת ידיהם, וחשבו שישארו שם לנצח, ולפתע פתאום, כל הרשעים האלו התחננו לפני בני ישראל שיצאו ממצרים, אך הם ישבו לשולחן ליל הסדר בהרחבה גדולה, ולא התייחסו אליהם כלל, ופרעה הרשע שעשה עצמו לע"ה, מתחנן משה רבינו ע"ה שיתפלל עליו, ויצאו כבר ממצרים מהרה, ואיאת במדרשים, שילדי ישראל שחקו ממנו ועשאוהו ללעג ולקלס, אז ראו כולם כי אין עוד מלבדו, ואין לנו עוד וסומך אלא אתה, והקב"ה כל מה שירצה יעשה, והוא הכל יוכל, והם הכניעו את טומאת פרעה, שאע"פ שביקש והתחנן שיצאו כבר מארץ מצרים, אע"כ לא יצאו עד הבוקר, ואע"פ שכבר בחצות האור כבר כיום, אך עדיין לא נקרא יום, אך בחצות לילה כבר התנהנו בחירות, וזכו לחירות עולם.

ומ"מ ביציאת מצרים טמון כח אמונה גדולה, בין בגשמיות בין ברוחניות, בגשמיות - שהיו מעונים באופן קשה שלא יכלו אפילו להאנח מעבודה קשה, ולא יכלו להגיע להבנה ולדיבורים נכונים ואמיתיים, וג"כ ברוחניות - הרי העבדות בע"ז בעל כורחם, והוא הבחינה הקשה שנפללו ל-מ"ט שערי טומאה רח"ל.

ואיאת נגמ' בא חבוק והעמידם על אחת וצדיק באמונתו יחיה, כי ע"י אמונה אפשר לזכות לכל התורה והמצוות, ולזכות לכל הישועות בגשמיות וברוחניות, ולכן צריך לזכור כל יום יציאת מצרים שהוא ענין האמונה.

וגם מלמדנו בגשמיות, שאפי' אם לבו שבור בעיני הגשמיות, ג"כ כמו שעזרנו והוציאנו הקב"ה ממצרים כן יעזרנו ויוציאו מאפילה לאורה, וכמוכן ברוחניות, גם אם נפל לעומק החשכות והוא בבחינת תינוק שנשבה, ואינו יודע מעצמו איך יתרום מזה, עכ"ז יודע שבמצרים היו בבחינה ההכי גרועה, ויותר גרוע ממנו, והקב"ה הוציאנו משם לאור גדול.

וממילא מחזק לנו ומעודד "כי אין שום יאוש בעולם כלל", ואם רק ירצה ויתחזק ויתעלה מעט, יזכה לאור גדול משמיה לעילא, וזה חיזוק גדול שלא להתיאש כלל, להתחזק ולשמוח באמת בתורה ומעש"ט, כי הרי הקב"ה אוהב כל אחד ואחד מישראל כנאמר: כי לא יחפוץ במות המת כי אם בשובו מדרכו וחי, וכביכול צופה לרשע ומבקש להמיתו, שממתין ומצפה שיחזור בתשובה, אפי' מהבחינה הגרועה ביותר, רוצה ואוהב בתשובתו, ויזכה לאור גדול להתקרבות גדולה ביותר מהקב"ה, כדכתיב: ישקני מנשיקות פיהו, בחינת שפתיים יישק כביכול כאילו מנשק באהבה תשובת ותפילות ישראל ולכן אין להתיאש כלל.

ומתאמרא משמיה דקני מרן אדמו"ר מוהרמ"מ זיע"א ועכ"ל"א על הפסוק "לא אמות כי אחיה ואספר מעשה יח", דבפשטות אספר מלשון סיפור, אך פירש באופן אחר שאספר מלשון הארה, מלשון "ספיר" ויהלום, כי בעזרת השי"ת כשמתדבקים בבוכה"ע מאירין את המעשי ק-ה וכל דברי ועובדות העוה"ו שהכל יתעלה ע"י הצדיקים כי ע"י מעשי הצדיקים שורה השכינה הקדושה ומעלים הניצוצות הק' וכל הענינים, ומביאים

כל הבריאה לאור גדול ולתיקון השלם לכל העולם, וכשיגיע משיח בב"א יגלה האור שהזריחו בזמנם ולתמיד.

ובהגדה של פסח איתא: מעשה וגו' שהיו מסובין בבני ברק והיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה וכו' אמרו להם רבותינו הגיע זמן ק"ש של שחרית.

וצריך ביאור מי יקיים את מצוות התורה בשלימות אם לא התנאים הק' ומה החידוש בזה שתנאים קדושים אלו קימו המצוה בשלימות, והגם שיש פשטים לכאן ולכאן עכ"ל אפשר לומר כמו שדיברנו משמיה דכ"ק מרן אדמו"ר מוהרמ"מ זיע"א, דמספרים הוא לשון ספיר ויהלום, שהיא הארה, וממילא בסיפור יציאת מצרים שלהם האירו את אור וכן האמונה ודביקות בהשי"ת ע"י אמונה לכל הלילה, כי לילה נקרא על העוה"ז, וגם כן חושך מרמז על עולם הבא, וכדכתיב "אך חושך ישופני ולילה אור בעדני", דמייירי על דוד המלך ע"ה אשר סבר מתחילה אך חושך ישופני בעולם הבא רח"ל, ואחר כך ראה שהקב"ה הזריח והאיר לו כל כך עד שבלילה אור בעדני, ג"כ בעולם הזה,

וממילא אפשר לומר שע"י אור האמונה האירו לכל ימי העוה"ז, ותלמידיהם ראו את אור האמונה בעוצם כ"כ, אמרו, "אם כן הגיע זמן ק"ש של שחרית", כי בוקר מרמז על מלכות שמים שאז זמנו, ע"י תיקונים גדולים אלו צריך כבר לזכות לגאולה השלימה ואז היא קבלת עול מלכות שמים בשלימות אשר היא שמחת השכינה הקדושה. אך עדין לא הגיע אז זמן לתיקון השלם של כל הנידחים, לכן נתעכב הגאולה השלימה כדי שכל ישראל יזכו לתיקון השלם.

בני ישראל מתחננים אל הבורא ית"ש, "השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם", והקב"ה עונה ואומר להם "שובו אלי ואשובה אליכם", קודם תחזרו בתשובה ואחר כך תבוא הגאולה שלימה, אך בני אומרים דאמנם כן דצריכים את התיקון השלם, אך בבורא כל עולמים מייירי, ואנו אין בנו סוף כלל, ואנחנו לא נדע מה נעשה, רק הקב"ה בעצמו יוכל להשיבנו אליו בכל הבחינות, ואם ימתין עד שנשוב אליו מי יודע עד מתי, רק הקב"ה הוא כל יכול, אם קן יעזרנו שנשוב אליו באמת, וחדש ימינו כקדם, וכביכול להשפיע כהרף עין את התיקון השלם עלינו ועל כל ישראל.

אמנם כלל ישראל צריכים להתחזק ואין יאוש בעולם כלל אך סוף כל סוף אנו לכשעצמנו איננו יכולים כלום, ובוודאי הקב"ה משפיע עלינו כוחות להתחזק, ואין יאוש בעולם כלל, וכשיהודי מתחזק ומתעלה ומתקשר להקב"ה, הריבונות של עולם מקרבו אליו, וכל הבא לטהר מסייעין אותו, ומקבל ס"ד להתקרב ולשוב בתשובה אך כל זה בכוח שנתן לנו הקב"ה כוח טוב, אך להגיע לשלימות התיקון לבד איננו יכולים, וכתינוק הצריך לאמו אנו,

וצריך ס"ד על כל צעד ושעל, ואלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו, וממילא אחר כל החשבונות מתברר שאין אנו יכולים כלום, ולכן מבקשים מהקב"ה שיקבל תפלתנו, השיבנו ה' אליך וגו', והכל היא בקנה אחד, וישועת ה' כהרף עין הכל ביחד ויאמר עלינו ג"כ התיקון השלם,

ואמנם מוכח צדיקי האמת דהשקיעו כוחות גדולים לקירוב הגאולה השלימה אך מכיון שלא אתא שעתא עדיין מתעכבת הגאולה עד היום הזה רח"ל.

ויעזור הקב"ה שיעשה כבר התיקון השלם ויבוא רפואה שלימה רפואת הנפש ורפואת הגוף לכל בני בכללות ובפרטות...

ישועות שלימות שמחות שלימות וגאולה שלימה בבני ביהמ"ק שוין יעצט אויף א זיסע אויפן אויף אייביג.

דברי תורה המשך מעמ' א'

לפי שעה, ולכן להארה הזאת לא היתה קיום ורושם לדורות וכמובן בפומיה דמון אמנו"ר מן אדמו"ר הקוה"ש זיע"א מאמר הר"ק מוורקא זיע"א שהשפחה לאחר כל מה שראתה על הים, חזרה למצבה הקודם ונשארה בשפחותה ובפחיתותה כמו שהיתה, וכל זה מפני שבאתה לה מבלי עבודה ויגיעה, והשגות ומדריגות שבא לו לאדם בלי עבודה ויגיעה אין לו קיום, ע"כ. [ועי' בסה"ק מאור ושמש (פר' תולדות עה"פ ויגדל האיש, ובפר' ויגש עה"פ ואת יהודה שלה) מ"ש לגבי גדלות ראשו וגדלות שני] אך להארת יצ"מ היתה קיום, ונמשכה ההארה ונתעלו ישראל מעלה אחר מעלה בחמישים ימי הספירה, עד שהגיעו למדריגה שפסקה וזהמתן בסני.

ועפ"י י"ל הא דאיתא במדרש (שמו"ר פר' כ"א), שהמקטרג אמר עד עכשיו היו אלו עו"ז ואתה קור ע להם את הים, ובסה"ק שם משמואל (פר' בשלח תרע"ב) הביא במדרש אבכ"ר מסיים, [וכה"ה בילקוט שמעוני בשלח סוף אות ר"ח] שהשיבו הקב"ה שוטה שבעולם וכי לדעתם עבדוהו, אלא מתוך שיעבוד ומתוך מירוף הדעת, ואתה הן שוגג כמזיד אונס כרצון, ע"כ. והנה בשעת יצ"מ לא מצאנו שהמקטרג קטרג על זה שמתו בכורי מצרים ובכורי ישראל ניצלו והסכים לכך, וכן כל הבריאה כולה הסכימה למכות והשופטים שעשה הקב"ה למצרים, ואפי' הכלב לא חרץ לשונו בצאתם ממצרים, ועי' באוה"ח הק' פר' וארא כי נתחם גור דין רעת פרעה אפי' בהסכמת הרחמים, ונתחם גור דין טובת ישראל אפי' במדת הדין, ע"כ. אך העניין הוא כמ"ש, כי ביצ"מ היתה המטרה להפריש ולהבדיל את ישראל מטומאת מצרים, ועל דבר כזה אין לשום מקטרג פה ולשון לקטרג על כך, כי בהגלת נפשות מדרת שחת או נדום, וכשהמלך בא להציל את בנו מסכנה, מי הוא אשר יעזי לבא לפני המלך להגיעו מזה, הלא דמו בראשו למקטרג כגון זה, משא"כ בקרי"ס כשהמדובר היה בחיזיונות והשגות עילאיים שלא לפי מדריגתם, ובאה להם מחביבות הקב"ה אל בניו, כאן היה מקום לקיטרוג שאין הבנים ראויים למתנות כגון אלו, וע"ז השיבו הקב"ה שוטה שבעולם וכי לדעתם עבדוהו אלא מתוך שיעבוד וכו'.

ומה שהשיבו הקב"ה למקטרג בלשון שוטה שבעולם, ולא אמר לו רשע שבעולם, [ובשמ שמואל עמד על כך], י"ל דהנה מבואר בכתבי האר"ז כי בגלות מצרים שנתלה הדעת היה הדעת בגלות [עי' בסה"ק תולדות יעקב יוסף פר' פקודי ד"ה בפסוק אלה ובפר' מצודת ד"ה מצוה שמנה הרמב"ם ז"ל, מובא במן הבעש"ט הק' על התורה פר' שמות].

ולכן במצרים כשהיה הדעת בגלות לא הבחינו ישראל בדעת הזה שישאר בבורשם ובעצמותם הם כולו טוב וזך ונקי, ושרק מתוך שיעבוד והעניו שמעניס אותם הגויים הם טועים ותועים מן הדרך מתוך מירוף ובלבול הדעת, אבל בפנימיות עומק נפשם לא רוצים בה, לכל הידיעה הזאת הגיעו רק עכשיו כשיצאו ישראל ממצרים ונתדבקו בקדושה, וחזרו אל מקור מחצבתם הקדושה, או נוכח לעין כל שורש נשמתם המטהרה, וכי יסודם קדוש ייאמר להם, ואז הבטיסם לאחור בהיותם משוקעים בטומאת מצרים יחד כולם הודו שכל מעשיהם במצרים היו היפך טבעם ומוגם הזכר, והמקטרג שלא בא לכלל הדעת הזה כי המקטרג היה שרו של מצרים כדאיתא בזה"ק (ח"ב ק"ע) [ובשמו"ר בשלח כ"א ז' איתא שהיה הסי"מ, והיוני הך ובואותו קליפה נקלפן], לזאת מחוסר דעת מצא מקום לקטרג על ישראל שהיו עו"ז, ועל זה באה אליו התשובה מהקב"ה "שוטה שבעולם" רמז לו בזה שהוא עדיין בשטותו עומד בגלות והסתלקות הדעת שהיה במצרים, ולכן הוא מקטרג.

אבל מי שבא לכלל דעת יודע ומכין כי וכי "לדעתם" עבדוהו, היינו שדעתם לא היה עמם שהיה בגלות, ועכשיו חזרו לדעתם האמיתי שכולו טוב. (שביעי של פסח תש"ע)

ואולי תלוי מחלוקתם בהנהגתם ושיטתם דאיתא בנמי (תענית כה): מעשה רבי אליעזר שירד לפני התיבה ולא נענה וכו', ירד רבי עקיבא ונענה ויצאה בת קול ואמרה לא מפני שזה גדול מזה אלא שזה מעביר על מדותיו והוא אינו מעביר. וכתב באור ישראל להגר"י סלנטר שלכאן אם הוא מעביר והוא אינו מעביר הרי שכן הוא גדול ממנו, וביאר שזה שר"א לא הי' מעביר על מדותיו לא נבעה חלילה מחסרון בקניית שלימות מדת אהבת ישראל, אלא שר"א שהי' מתלמידי ב"ש שג"כ היה קפדן הם סברו כן להלכה שבענייני דין תורה והלכותי חייבים להתנהג בקפדנות וללא שום ויתור וכמ"ש על שמאי שדחפו לבור באמת הבנין, ומאידך איתא: שמאי אומר הוי מקבל את כל האדם בסבר פנים יפות, הרי שלפי שמאי לא שייך אחד לשני קפדנותו שהיתה בו בענייני תורה לא פתרה את בקלת כל אדם בסב"פ ולכן גם ר"א שהי' מתלמידיו הלך בשיטה זו ולכן לא העביר על מידותיו, ויצא ב"ק לא מפני שזה גדול מזה שאלו ואלו דברי אלוקים חיים אלא שזה מעביר על מידותיו, ולכן כשהיו צריכים לגשם והרי בקשתו מזה הקב"ה שיעביר על מידותיו והקב"ה מתנהג במדה כנגד מדה ולכן ר"ע שהי' מעביר על מידותיו פעל בעת ההיא שהקב"ה ג"כ יעביר על מידותיו עכ"ל.

ועפ"י אפשר שלכן ר"א לא דרש חרון אפו למכה שלא בהכרח, שחרון אף היא לא טוב, שלשיטתו יש שמשתמשים בו לטובה אבל לר"ע ששלל את הקפדנות מכל וכל הוא דורש את חרון אף למכה שצריך להתרחק ממנה כמטחוי קשת ובכל עת וזמן יש להעביר על מידותיו באהבה. (פניני הגדה של פסח תשס"ג)

ברוך שומר הבטחתו וכו' שהקב"ה השב את הקין.
והנה אין ספק שהקב"ה ישמור הבטחתו, אלא י"ל שומר היינו שהמתין כביכול וחשק לקיים הבטחתו לישראל, ולכן **חשב את הקין** שאף שעדיין לא היו שם ארבע מאות שנה בכל זאת חשב את הקין שעשה חשבון להשלים זמן הקין ע"י קושי השעבוד (או ע"י העבודה בלילות או ע"י ריבוי העובדים כמדומה שכן מובא) כדאיתא, ועי"ז השלים לארבע מאות שנה וכל זה מכיוון שהמתין לקין ורצה לגאלם מהרה.

צא ולמד מה ביקש לבן הארמי וכו' שפרעה לא גזר אלא על הזכרים ולבן ביקש לעקור הכל.

ולכאן וכי בא למעט ברשעת פרעה בזה שלא גזר אלא על הזכרים, וי"ל דדבר שיצא מן הכלל ללמד על הכלל כולו יצא. והנה כמדומני דאיתא בבני יששכר ובשפת אמת ועוד דכל הגלויות כלולות בגלות מצרים וכל הגאולות כלולות בגאולת מצרים, ואיתא כי שעבוד מצרים התחיל מלידת יצחק, וא"כ לבן שהי' לאחר לידת יצחק הרי הגלות של יעקב אצל לבן ג"כ נכלל בגלות פרעה, ויצא מן הכלל לומר שביקש לעקור את הכל, וללמד על הכלל כולו על כל גלות מצרים ושבה נכלל כל הגלויות שגם הם פרעה ושאר הרשעים ביקשו לעקור את הכל אלא שעושים בערמה ובתחבולות כאילו שאינם באים לעקור הכל רק הזכרים או רק לשנות קצת מהדת היהודי, אבל באמת כוונתם אחת היא לעקור את הכל, וכמ"ש הבה נתחכמה לו שבא בחכמה עליהם שלא יראה כאילו רוצים לעקרו לגמרי, וכן בכל דור עומדים עלינו כלכותנו, אלא שבתחילה באים בתחבולה כאילו שעל דברים פרטיים באים עלינו אבל כוונתם לכלותנו הל"ת.

וזה שאמר **צא ולמד מה ביקש לבן וכו'**, היינו שנלמד במדה מ"ג מידות שהתורה נדרשת שמה שביקש לבן היא אשר מבקשים כל הרשעים העומדים עלינו והקב"ה מצילנו מידם. (פניני פסח תשס"ה)

שביעי של פסח

ליל שביעי של פסח בו נקרה הים לפני בני ישראל, ונתעלו ישראל במדריגה נשגבה עד שראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל וכל שאר הנביאים (מכילתא שירה ג), אך לא מצאנו שנשאר רושם מההארה הנפלאה הזאת לדורות, **משא"כ** הארת ליל פסח שהיה ביצ"מ שנשפע עליהם שפע ואור קודש, ההארה הזאת מתעוררת ומאירה במלא עוצמתה בכל ליל פסח, כמבואר הרבה מזה בסה"ק, ובכל

בגו צדיקאי המשך מעמ' ו'

שהיה להם באותו לילה הצטערו מאד שלא זכו לכך, ולכן החליטו לחזור שוב ולקיים ליל שימונים גם בליל יום טוב שני. גם בלילה השני זכו טוב לגילוי מיוחד של הסכינה בו התגלו להם סודות גדולים, כפי שמאריך ר"ש אלקבץ באגרתו. כשלוש שנים לאחר מכן, בתודת אלול רצ"ז עלו רבי יוסף קארו ור"ש אלקבץ ומשפחותיהם אל ארץ ישראל, סם התיישבו בעצפת ובכך הניחו את היסוד לתקופה מפוארת בתולדות העיר צפת על תחומיה ומקובליה.

הסתלקותו
ביום חמישי י"ג ניסן ה' - שלי"ה - בהיותו בן שמונים ושבע שנים - נפטר רבינו יוסף קארו והוא בן שמונים ושבע שנים, וסימן נתנו לדבר: "ראשו כחם פד" - פו בגימטריה פ"ז. את מצבת קבורתו אפשר לראות על היום בבית הקברות הישן בעיר צפת בקברות הגאונים ליד קברותיהם של האר"י הקדוש והרמ"ק הק'. השפעת חיבוריו הגדולים קיימת ועומדת עד היום בקרב העם היהודי וזיכרם לא יסוף מן היהודים ההולכים בדרך התורה והמעוות עד עולם.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

